

Kooperativt lärande i de samhälls- orienterande ämnena i årskurs F-6 – en kunskapsöversikt

Grundnivå

Pedagogiskt arbete

Christina Larsen

Frida Klasson

2022-LÄR1-3-G31

HÖGSKOLAN I BORÅS

Program: Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs F-3
Svensk titel: Kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena i årskurs F-6 - en kunskapsöversikt.

Engelsk titel: Cooperative learning in social science education for students in year F-6 - a literature review

Utgivningsår: 2022

Författare: Christina Larsen och Frida Klasson

Handledare: Lisa Loenheim

Examinator: Daniel Bozi

Nyckelord: grundskola, kooperativt lärande, läranderesultat, samhällsorienterande ämnen.

Sammanfattning

Kooperativt lärande har sedan mitten på 1900-talet varit en undervisningsmetod där eleverna samarbetar utifrån bestämda principer, där det gemensamma målet är lärande, men som också utvecklar sociala kompetenser. Syftet med vår kunskapsöversikt var att analysera, sammanställa och presentera vad som kännetecknar forskning om kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena i årskurs F-6. Detta gjorde vi genom att kartlägga åtta internationella forskningsartiklar utifrån våra frågeställningar.

Vi har valt att presenterat artiklarna utifrån syfte, metod, urval, geografiskt ursprung och resultat. I kartläggningen av forskningen om kooperativa metoder har vi särskilt fokuserat effekter på elevernas läranderesultat, sociala effekter samt utmaningar.

Vi använde oss av databaserna Eric ProQuest och Primo för att hitta relevanta artiklar till vår kunskapsöversikt. Vi valde att begränsa våra sökningar utifrån noggrant specificerade urvalskriterier avseende exempelvis studiernas språk, samhällsorienterande ämnen och kostnadsfria artiklar.

Forskningsstudiernas syfte är att studera och granska hur implementering av kooperativt lärande kan påverka elevernas läranderesultat, deras inställning och självkänsla under samhällsorienterande lektioner.

Inom forskningsfältet används både kvalitativa metoder, såsom intervju och observation och kvantitativa metoder såsom kvasiexperiment med för-och eftertest samt uppskattningstest i enkätform och majoriteten av forskningsstudierna i vår kartläggning är genomförda på elever från låg- och mellanstadiet.

Resultatet i forskningen visar att kooperativt lärande bidrar till positiva resultat på elevernas lärande. Man kunde också se att elevernas inställning till skola och klasskamrater hade blivit bättre samt att klassrumsklimatet hade blivit gemytligare. Dock visade kooperativt lärande inga effekter på elevernas självkänsla.

Styrkor i studierna är att forskningsstudierna kommer från olika delar av världen och en svaghet är att samtliga studier endast är genomförda under kortare tidsperioder. Studierna skriver dock i sin helhet att kooperativt lärande är en arbetsmetod som gynnar elevernas olika förmågor i samtliga skolämnen. Trots tydliga resultat kring ämnet kan ytterligare framtida forskning stärka och lyfta arbetet med kooperativt lärande.

Förord

Den här kunskapsöversikten är ett arbete där vi båda två har arbetat lika mycket. Samtlig text har vi skrivit tillsammans, men har valt att dela upp viss läsning emellan oss. Vi delade upp de valda artiklarna, och läste fyra var, därefter bytte vi artiklar och läste varandras för att se om vi hade liknande tolkning av artiklarna. Vi plockade därefter ut ursprung, syfte, metod, urval, samt resultat. Tillsammans sammanställde vi vår kunskapsöversikt. Vi var båda lika involverade i att söka artiklar och hittade de åtta vi valt tillsammans. Vi påbörjade vårt arbete hemma digitalt via zoom, men sedan träffades vi mer och mer på campus i Skövde, då vi kände att det var lättare att ses på riktigt och inte digitalt. Vi hoppas att denna kunskapsöversikt kommer vara till god hjälp till oss som blivande lärare, yrkesverksamma lärare samt till framtida forskning.

Högskolan i Borås

Christina Larsen & Frida Klasson

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	5
1.1 Syfte och frågeställningar	6
1.2 Disposition.....	6
2. BAKGRUND	7
2.1 Kooperativt lärande - ett historiskt perspektiv	7
2.2 De fem grundprinciperna i kooperativ undervisning	8
3. METOD	9
3.1 Urvalskriterier	9
3.2 Sökmeter och urval	10
3.3 Urval av vetenskapliga artiklar	11
3.4 Metod för kartläggning	13
4. KARTLÄGGNING OCH ANALYS	14
4.1 Kartläggning av studiernas ursprung, syften, metoder och urval	14
4.1.1 Studiernas geografiska ursprung	14
4.1.2 Studiernas syften	14
4.1.3 Studiernas metoder	14
4.1.4 Studiernas urval	16
4.2 Kartläggning av studiernas resultat	16
4.2.1 Kooperativa metoders effekter på kunskapsinhämtning	17
4.2.2 Sociala effekter av kooperativa metoder.....	18
4.2.3 Utmaningar med kooperativa metoder.....	19
4.3 Sammanfattning av resultatet.....	20
5. DISKUSSION	21
5.1 Styrkor och svagheter i forskningen	21
5.2 Metoddiskussion.....	22
5.3 Slutsats och implikationer för vår yrkesutövning.....	23
5.4 Förslag till vidare forskning	23
REFERENSER	25

1. INLEDNING

Kooperativa metoder är något som funnits med länge och som under senare år har växt sig större i klassrummen. Under vår verksamhetsförlagda utbildning upptäckte en av oss att handledaren använde sig av kooperativa strukturer under nästintill samtliga lektioner. Samtliga strukturer som användes av handledaren i klassrummet kom från Fohlins & Wilsons bok *Kooperativt lärande i praktiken* (2018). Dessa strukturer härstammar från Kagans bok *Kooperativt lärande* (2017) och sätter på olika sätt i gång lärprocesser hos eleverna. Efter att själv ha provat på flertalet kooperativa strukturer såsom “Karusellen”, “Hör vi ihop”, “Mötas på mitten” och “Talkort” under de fem veckorna på praktiken, väcktes idén att skriva om kooperativt arbetssätt i vår kunskapsöversikt. Vi upptäckte tidigt att det inte fanns så mycket forskning kring just kooperativt arbetssätt kopplat till samhällsorienterade ämnen, därför ansåg vi det extra viktigt att välja att skriva om det och tror att det kan vara till nytta för både framtida forskning samt för hela vår yrkeskår.

På flera ställen i skolans styrdokument betonas vikten av att lära tillsammans med andra. I läroplanen kan man läsa “Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans[...]” (Skolverket 2019, s.6), skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan “lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga” (Skolverket 2019, s.12), läraren ska “ta tillvara möjligheter till kontinuerligt samarbete om undervisningen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet” (Skolverket 2019, s.15) samt att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola “kan samspeja i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia” (Skolverket 2019, s.12).¹

Tittar man på väggmålningen *Blir du lönsam, lille vän?* av Peter Tillberg (Isaksson 2012) kan man se hur eleverna förr i tiden satt ensamma i sina bänkar, för att några år senare sitta två och två. Skolan på den tiden fokuserade inte så mycket på samarbete och därför kan vi inte heller undervisa på det sättet som vi gjorde då. Idag strävar man efter ett nytt sätt i både klassrumsplacering samt i undervisningsmetod. Idag vet vi genom forskning att vi lär oss genom att samtala och diskutera med varandra. Därför sitter numera elever ofta i grupper runt bord som bjuder in och öppnar upp till samtal och diskussioner.

John Dewey som var en förespråkare av pragmatismen lyfter vikten av att eleverna får möjlighet till samarbete genom att använda sig av sitt språk (Säljö 2020). Han har även sagt att initiativet till inläring ligger hos individen själv och att individen måste känna en mening i det hen gör för att kunna känna motivation och ta sig an ny kunskap. Detta förespråkas även inom kooperativt lärande och de fem grundprinciperna som kommer presenteras längre fram i vår kunskapsöversikt. Vår utbildning är inriktad mot undervisning av elever årskurs F-3, men i vår kunskapsöversikt har vi valt att inkludera årskurs F-6, eftersom forskningen avseende F-3 är begränsad. Vi har dock en artikel som har gjort en studie på elever i åldrarna 13–14 år, vilket är ett undantag, men som vi ändå ansåg var relevant för vår frågeställning.

---

¹ Inga ändringar i de avsnitten vi valt att referera till, i vår kunskapsöversikt, planeras genomföras LGR22. Således har vi valt att referera till Skolverket 2019 på grund av att Läroplanen från 2022 ännu inte finns publicerad.

1.1 Syfte och frågeställningar

Vårt syfte med kunskapsöversikten är att göra en kartläggning och ge en övergripande bild av vad som kännetecknar forskning inom kooperativt lärande i de samhällsorienterade ämnena (SO) i årskurs F-6.

Den övergripande frågan för vår kunskapsöversikt är:

1. Vad kännetecknar forskning om kooperativt lärande i de samhällsorienterade ämnena i årskurs F-6?

I vår kartläggning av forskningen om kooperativt lärande fokuserar vi särskilt följande frågor:

2. Vilka kunskapseffekter av kooperativa metoder i SO identifieras i forskningen?
3. Vilka sociala effekter av kooperativa metoder i SO identifieras i forskningen?
4. Vilka utmaningar av kooperativa metoder i SO kan identifieras i forskningen?

1.2 Disposition

Efter detta inledande kapitel som beskriver studiens syfte kommer vi i kapitel 2 ge en beskrivning av vad kooperativt lärande är, kort om dess historia samt vilka fem grundprinciper som finns inom kooperativt lärande.

I kapitel 3 förklarar vi hur vi har gått till väga när vi gjort vår kunskapsöversikt, till exempel vilka urval vi gjort, vilka sökmeter vi använt oss av samt vilka urvalskriterier vi haft.

I kapitel 4 gör vi en övergripande kartläggning och analys över vad som kännetecknar forskning kring kooperativt lärande i de samhällsorienterade ämnena och besvarar forskningsfrågorna 1–4.

I kapitel 5, presenterar vi styrkor och svagheter i den forskning vi tagit del av, vi presenterar sedan i vår metoddiskussion hur vi har gått till väga samt vad vi hade kunna gjort annorlunda under vårt arbete. Därefter presenterar vi vår slutsats och implikationer för vår yrkesutövning och i den avslutande delen i kapitel 5 ger vi förslag på vidare forskning.

2. BAKGRUND

I detta kapitel kommer vi i korta drag beskriva vad kooperativt lärande är, ge en kort historik samt presentera några av de främsta forskarna inom kooperativt lärande.

2.1 Kooperativt lärande - ett historiskt perspektiv

“Kids encourage each other to do academic work” (Slavin 2012)

Dr. Robert E. Slavin myntade citatet ovanför och har sedan 1970-talet varit en betydelsefull forskare inom det Kooperativa lärandet. Han är grundare av SFA, som står för Success For All och har bland annat skrivit boken *Cooperative Learning: Theory, Research & Practice* samt publicerat flertalet forskningsartiklar. I en föreläsning med Slavin (2012) förklarar han varför kooperativt lärande fungerar ute i skolorna:

I ett kooperativt klassrum uppmuntrar eleverna varandra att lyckas med ett specifikt mål, just för att målet är gemensamt. Om man i stället tittar på ett traditionellt klassrum där en elev får en fråga som den ska svara på, så är risken stor att resterande elever önskar att eleven som fått frågan ska svara fel. För om du själv kan svaret, så kanske du får chansen att svara rätt och visa hur smart du är och kan du inte svaret på frågan, så är du inte den enda som inte kunde (Slavin 2012, vår översättning från engelska).

I en kooperativ undervisning samarbetar eleverna utifrån bestämda principer, så kallade strukturer, där det gemensamma målet är lärande, men som också utvecklar sociala kompetenser. Det kooperativa lärandet har utvecklats under senare hälften av 1900-talet och de mest kända forskarna inom kooperativt lärande är som vi nämnt tidigare, Robert E Slavin men också David E. Johnson, Roger T. Johnson samt Spencer Kagan (Kagan & Stenlev 2017). Dessa personer har genomfört omfattande forskning som visar på att kooperativt lärande är en undervisningsmetod som gynnar bland annat elevers kunskapsinläring, relationer elever emellan samt en positiv inställning till skolan. Sedan 1990-talet har kooperativt lärande växt sig större och flera länder har börjat använda sig av kooperativa strukturer i sin undervisning.

Det kooperativa arbetssättet hämtar bland annat inspiration från det sociokulturella perspektivet och Lev Vygotskijs tankar om att lära i samspel med varandra (Kagan & Stenlev 2017). 1972 påpekade även Barnstugeutredningen, som hade i uppgift att utifrån ett pedagogiskt program ge barn jämlika förutsättningar i skolan, vikten av att barn lär i samspel med varandra (Säljö 2020) men poängterade också det viktiga i barns samspel med vuxna, vilket vi även ser inom det kooperativa lärandet, där läraren har en viktig roll. Att skolan ska präglas av samspel, interaktion och samarbete syns även i läroplanen, där det tydligt står skrivet att “Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans [...]” (Skolverket 2019, s.6), skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan “lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra” (Skolverket 2019, s.12), läraren ska “ta tillvara möjligheter till kontinuerligt samarbete om undervisningen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet”(Skolverket 2019, s.15) samt att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola “kan

samspele i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia” (Skolverket 2019, s.12).

2.2 De fem grundprinciperna i kooperativ undervisning

Kooperativt lärande är inte bara ett vanligt grupparbete där eleverna jobbar i grupp i stället för enskilt. Kooperativt lärande är ett organiserat samarbete och det krävs att läraren har god förståelse för vilka grundprinciper som gör att ett kooperativt lärande och samarbete mellan eleverna, kan fungera (Fohlin & Wilson 2018). Dessa principer är:

1. **Positivt ömsesidigt beroende**

Uppgifterna som genomförs ska vara utformade på ett sätt som gör att alla elever blir beroende av varandra för att kunna genomföra eller lösa uppgiften. Allas roll är lika viktig.

2. **Eget ansvar**

Varje elev ska med jämna mellanrum under arbetets gång kunna redogöra för sitt eget lärande för de övriga deltagarna. Innehåller uppgiften olika delar ska detta ske under momentets samtliga delar för att eleverna ska förstå kravet kring det egna ansvaret.

3. **Lika delaktighet och samtidigt stödjande interaktion**

Alla i gruppen ska vara lika delaktiga och få göra sig hörda utan att det blir ett tvång. Dessutom handlar det om att flera stycken i gruppen ska vara aktiva samtidigt under arbetsmomentet.

4. **Samarbetsfärdigheter**

I kooperativt arbete är lärarens jobb viktigt och det är upp till hen att skapa modeller i klassen för att samarbetet ska fungera. Eleverna kan då utvärdera dessa för att själva kunna bedöma sin utveckling och omsätta det i handling vid egna par- och grupparbeten. När man arbetar på detta sätt gör det att eleverna utvecklar sociala förmågor som till exempel ge varandra feedback, lyssna på varandra och låta alla vara med. Detta är inte en medfödd förmåga utan något vi hela tiden behöver arbeta med.

5. **Feedback, feedup och feedforward**

Eleverna ska så ofta som möjligt reflektera över och utvärdera gruppens process i arbetet och vad de åstadkommit. De ska då även kunna berätta hur och varför samarbetet har fungerat samt kunna återge vad de lärt sig. Det är också viktigt att läraren hjälper till genom att ge eleverna återkoppling och feedback som gör att eleverna tar sig framåt i gruppprocessen (Fohlin & Wilson 2018).

Dessa fem principer som presenterats ovan är viktiga utgångspunkter när läraren ska planera sin undervisning och ska därför också genomsyra allt arbete i kooperativa lärgrupper (Fohlin & Wilson 2018).

3. METOD

För att kunna svara på de forskningsfrågor som fokuseras i denna kunskapsöversikt, har vi sökt fram, kartlagt och analyserat befintlig forskning om kooperativa undervisningsformer och deras kunskapsmässiga och sociala effekter. Nedan kommer vi återge vilka sökmetoder, urval samt urvalskriterier som vi valt att använda oss av i vår kunskapsöversikt.

3.1 Urvalskriterier

I följande avsnitt presenterar vi våra urvalskriterier på ett enkelt och överskådligt sätt. Vi har utgått från noggrant formulerade urvalskriterier för att säkra studiens reliabilitet och validitet. Vi valde att dela upp det i två kolumner. En kolumn med innehåll som vi ville att våra artiklar skulle inkludera, samt en kolumn med det som vi ville exkludera. Nedanför i tabell 1 redovisas våra inkluderings- och exkluderingskriterier.

Tabell 1. Kriterier för valda studier i kunskapsöversikten

Innehåll som mötte våra kriterier	Innehåll som inte mötte våra kriterier
Kooperativt lärande	Individuellt lärande
Peer reviewed	Inte peer reviewed
Samhällsorienterande ämnen	Övriga ämnen
Forskning inom grundskola	Ej forskning inom grundskola
Fulltext	Inte fulltext
Artiklar skrivna på engelska/svenska	Artiklar skrivna på övriga språk
Artiklar skrivna mellan 1995 - 2022	Artiklar skrivna innan 1995
Kostnadsfria artiklar	Icke kostnadsfria artiklar
Tidskriftsartiklar	Icke tidskriftsartiklar

Under vår sökprocess upptäckte vi att det fanns flera relevanta artiklar om vårt ämne redan på

90-talet och därför valde vi att använda oss av artiklar med publicering mellan åren 1995 - 2022. Dessutom bestämde vi oss för att enbart välja artiklar skrivna på svenska eller engelska, då dessa två är de enda språk vi behärskar till fullo.

3.2 Sökmetoder och urval

Vi började med att söka efter artiklar med svenska sökord i databaserna Google Scholar och Swepub men insåg relativt snabbt att det inte gav några relevanta sökträffar. Därför ändrade vi vår sökstrategi och sökte i stället efter forskning på engelska i databaserna Primo och Eric ProQuest, vilka vi nådde genom ämnesguiden via biblioteket på Högskolan i Borås hemsida. Detta gjorde att vårt sökområde ökade och vi fick fler relevanta träffar till vår kunskapsöversikt som vi presenterar i tabell 2 längre ner i detta avsnitt, samt i den följande brödtexten.

När vi sökte efter artiklar använde vi oss av olika sökmetoder, dels använde vi oss av boolesk sökning tillsammans med citattecken i databaser, dels manuell sökning. En boolesk sökning innebar att vi med hjälp av operatorerna AND, OR och NOT kunde utforma vår sökning och ge oss ett smalare resultat, då denna typ av sökning visar på att vi vill att begreppen före och efter AND, OR eller NOT ska kombineras i sökningen (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström 2013). Vi använde oss också av trunkering när vi sökte. Med trunkering menas att man lägger till en * efter ett ord och möjliggör att det kommer träffar på alla ord i ordstammen som till exempel "outcome*", som då även inkluderar ordet outcomes (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström 2013). Exempelvis sökte vi i ERIC ProQuest på "Cooperative learning" AND "learning outcome*" AND "social science", vilket gav nio träffar, varav två var relevanta för vår studie. En manuell sökning i detta fall innebar att vi med hjälp av andra studier och kunskapsöversikter kring ämnet, studerade referenslistor för att se om vi kunde finna något användbart till vår kunskapsöversikt (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström 2013). Vi gick sedan vidare och sökte på nya sökord, utifrån våra urvalskriterier och nyckelord som kooperativt lärande, samhällsorienterade ämnen och grundskola, tills vi slutligen hade åtta relevanta artiklar för vår kunskapsöversikt.

I några av våra sökningar har vi valt att ha med "Slavin" som sökord. Detta gjorde vi då Slavin kan ses som en av huvudpersonerna inom kooperativt lärande och vi utgick från att vi därmed skulle få in relevanta träffar. Andra begrepp som vi har med i vår sökning är "social studies", "social studies subject" samt "social sciences". Vi valde att söka på dessa tre då svenskans samhällsorienterade ämnen inte direkt går att översätta på ett rättvist sätt till engelska.

I samtliga av våra sökningar fick vi fler träffar än antal artiklar som vi sedan valde ut. Detta berodde på att våra tydliga urvalskriterier styrde vårt urval av artiklar och de bortvalda artiklarna ansågs som irrelevanta. Till exempel fick vi träffar där artiklarna handlade om kollaborativ undervisning, trots att vi hade skrivit kooperativt lärande i sökfältet.

Under vårt arbete valde vi att inte göra några geografiska avgränsningar eftersom det inte fanns ett tillräckligt underlag om kooperativt lärande kopplat till de samhällsorienterade ämnena från exempelvis Europa. Därför valde vi att göra sökningar på hela världen och i urvalet ingår därför forskning från bland annat Asien, Nordamerika och Europa.

Tabell 2: Översikt över sökningar

Databas	Sökord	Antal träffar	Kan användas
Primo	"Cooperative learning" AND "social study subject" AND "primary school" AND "learning outcomes"	8	1
Eric ProQuest	"Cooperative Learning" AND "Social Studies" AND "Teaching Methods" AND "Elementary School Students"	14	2
Primo	"Cooperative learning in social studies"	27	1
Primo	"Slavin" AND "cooperative learning method" AND "religion" AND "elementary"	6	1
Primo	"Cooperative learning" AND "social studies" AND "primary school" AND "groupwork in education"	7	1
Eric ProQuest	"Cooperative learning" AND learning outcome* AND "social sciences"	9	2

3.3 Urval av vetenskapliga artiklar

Nedan presenteras en sammanställning av våra valda artiklar utifrån titel, författare, år, land och metod.

Tabell 3. Sammanställning av valda artiklar.

<u>Titel</u>	<u>Författare</u>	<u>År</u>	<u>Land</u>	<u>Metod</u>
The Implementation of Cooperative Learning (Numbered Head Together) to Boost Students' Learning Outcome in Social Studies Subject	Anse, L & Ilham, M.	2018	Indonesien	Kvalitativ

The effect of cooperative learning method and systematic teaching on students' achievement and retention of knowledge in social studies lesson	Korkmaz Toklucu, S & Tay, B.	2016	Turkiet	Kvantitatif
Effects of Cooperative Learning among Hispanic Students in Elementary Social Studies	Lampe, J.R ; Rooze, G. E ; TallentRunnels, M	1996	USA	Kvantitatif
Affective Outcomes of Cooperative Learning in Social Studies	Lee, C. K-E. Lim, TK. & Ng, M	1997	Singapore	Kvalitatif
Cooperative Learning as a Democratic Learning Method	Gökçe Erbil, D. & Kocabaş, A.	2018	Turkiet	Kvantitatif
Flipping the 4th grade social studies course in a cooperative way: Effects on academic achievement and motivation	Gökçe Erbil, D. & Kocabaş, A.	2020	Turkiet	Kvantitatif
Improving the Students' Activity and Learning Outcomes on Social Sciences Subject Using Round Table and Rally Coach of Cooperative Learning Model	Ningsih, Soetjipto, B.E & Sumarmi	2017	Indonesien	Kvalitatif
Cooperative Learning and Learning Achievement in Social Science Subjects for Sociable Students	Herpratiwi, Darsono, Sasmitati & Pujiyatli	2018	Indonesien	Kvantitatif

3.4 Metod för kartläggning

Under kartläggningen analyserade vi de åtta artiklar som vi tillsammans utifrån våra urvalskriterier valt ut till vår kunskapsöversikt. Vi valde att dela upp läsningen och läste fyra artiklar var. Vårt fokus låg på att djupläsa dessa artiklar utifrån våra forskningsfrågor samt analysera artiklarnas ursprung, syfte, metod, urval, och resultat. Därefter bytte vi artiklar med varandra för att kontrollera att vi var samstämmiga.

I avsnitt 4.1 presenteras en övergripande kartläggning av studiernas ursprung, syften, metoder och urval. Därefter följer i 4.2. en kartläggning av studiernas resultat, varigenom forskningsfrågorna 2–4 om effekter och utmaningar med kooperativa metoder behandlas. Den övergripande frågan om vad som kännetecknar forskning om kooperativa metoder besvaras genom 4.1 och 4.2 tillsammans.

4. KARTLÄGGNING OCH ANALYS

I följande kapitel kommer vi i avsnitt 4.1 presentera våra åtta valda studiers geografiska ursprung, syften, metoder och urval. Vidare kommer vi i avsnitt 4.2 även att presentera vilka effekter kooperativt lärande kan ge dels på kunskapsinhämtning dels på sociala färdigheter. Vi kommer också att presentera vilka utmaningar som kan uppstå med kooperativt lärande.

4.1 Kartläggning av studiernas ursprung, syften, metoder och urval

Som framgår i den följande kartläggningen förekommer forskning om kooperativa metoder i de samhällsorienterande ämnena i stora delar av världen. I kartläggningen har det framkommit att forskningsfältet kännetecknas av metodologisk bredd, även om effektstudier med kvantitativ metod är relativt vanliga.

4.1.1 Studiernas geografiska ursprung

Artiklarna i vår kunskapsöversikt har ett brett geografiskt ursprung på grund av att vi inte ville avgränsa våra sökkriterier till ett begränsat geografiskt område. Detta gjorde vi därför att vi inte fick så stor mängd artiklar i sökresultatet med avgränsningen Europa. Av den anledningen behövde vi utöka vår sökning och söka mer globalt.

Fyra av våra valda artiklar har sitt geografiska ursprung i Asien, tre av dem i Europa och en artikel kommer från Nordamerika. Samtliga artiklar är skrivna på engelska.

4.1.2 Studiernas syften

De studier som vår kunskapsöversikt har analyserat har i syfte att studera och granska hur implementeringen av kooperativt lärande kan påverka elevernas läranderesultat, deras inställning och självkänsla under samhällsorienterande lektioner. I Anse & Ilham (2018), Korkmaz Toklucu & Tay (2016), Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996), Ningsih, Soetjipto & Sumarmi (2017), Gökçe Erbil & Kocabaş (2020) och Herpratiwi, Darsono, Sasmiasi & Pujiyatli (2018) åskådliggörs hur implementeringen av kooperativt lärande har påverkat elevernas studieresultat i de olika samhällsorienterande ämnena. Tidigare har Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) även gjort en studie på hur effekterna av kooperativt lärande kan påverka elevernas inställning till demokrati. Studierna skrivna av Lee, Lim & Ng (1997) och Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996) undersöker hur kooperativt lärande kan påverka elevernas självkänsla.

4.1.3 Studiernas metoder

Två av studierna i vår kunskapsöversikt handlar om elevers och lärares uppfattningar om kooperativt lärande som metod i undervisningen. De två forskningsstudierna genomförs med olika metoder. Lee, Lim & Ng (1997) använder sig av kvalitativ intervju som metod för att

samla in data om elevernas och lärarens uppfattning om kooperativt lärande i grupparbete i samhällskunskap. Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) gör däremot en kvantitativ studie där forskarna i stället använder sig av ett uppskattningstest i form av en enkät, som går ut på att eleverna ska uppskatta sin attityd och inställning till demokrati genom arbetsmetoden kooperativt lärande.

Två av studierna i vår kunskapsöversikt (Ningsih, Soetjipto & Sumarmi 2017 och Anse & Ilham 2018), genomför aktionsforskning där forskarna planerar, genomför, observerar och reflekterar över elevernas läranderesultat. Detta gör de genom att implementera olika kooperativa inlärningsaktiviteter i klassrummet. Aktionsforskning är i grunden en form av forskning där målet dels är att skapa ny kunskap, dels att utmana den kunskap som finns och hitta nya vägar. Målet är således att man ska gå stärkt ur forskningen och att det skett en positiv förändring. Aktionsforskning är ett samarbete mellan forskaren och praktikerna som under hela processen har tät kontakt med varandra, och båda är delaktiga. En aktionsforskning kan både vara liten, snäv och begränsad till viss plats, men kan också vara storskalig och ha ett bredare perspektiv (Brinkkjaer & Høyen 2020).

Sex studier i vår kunskapsöversikt är effektstudier som använder sig av kvasiexperimentell design i sin forskning (Lampe, Rooze & Tallent-Runnels 1996, Korkmaz Toklucu & Tay 2016, Gökçe Erbil & Kocabaş 2018, 2020, Herpratiwi et al. 2018 och Lee, Lim & Ng 1997). Korkmaz Toklucu & Tay (2016), Gökçe Erbil & Kocabaş (2020) och Herpratiwi et al. (2018) undersöker om det uppstår någon effekt på elevernas läranderesultat med hjälp av kooperativt lärande. Lee, Lim & Ng (1997) och Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996) gör ett kvasiexperiment för att undersöka om kooperativt lärande har någon effekt på elevernas självkänsla, men även de presenterar ett resultat på hur kooperativt lärande kan påverka elevernas läranderesultat. Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) undersöker i stället om den kooperativa inlärningsmetoden har betydande effekter på elevernas inställning till demokrati.

Att använda kvasiexperimentell design i forskning kan ge forskarna ett pålitligt resultat när forskarna vill jämföra och analysera olika undervisningsformer. I en kvasiexperimentell studie är det viktigt att experimentgrupperna och kontrollgrupperna består av likvärdiga deltagare för att få ett resultat som är användbart för studiens syfte (Eriksson, Barajas, Forsberg & Wengström 2013, ss. 88 - 90). Det betyder att elevernas kunskapsnivåer, kön och ålder ska vara så lika som möjlig grupperna emellan. Förutom att dessa sex effektstudier består av kvasiexperimentell design har även dessa sex artiklar använt sig av ett för- och eftertest. Detta gör forskarna för att kunna kontrollera utfallen av experimentet som skett och se om det skett någon förändring mellan experimentgrupp och kontrollgrupp.

De valda artiklarna för vår kunskapsöversikt har använt sig både av kvalitativa och kvantitativa metoder i sina studier. Gökçe Erbil & Kocabaş (2018), Gökçe Erbil & Kocabaş (2020), Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996), Herpratiwi et al. (2018) och Korkmaz Toklucu & Tay (2016) gör samtliga kvantitativa studier. Det innebär att forskarna med hjälp av sin datainsamling, genom olika mätinstrument såsom frågeformulär, tester, skalor, intervjuer och observationer, kan sammanfatta resultatet och studera datans statistiska empiriska material (Eriksson, Barajas, Forsberg & Wengström 2013, ss. 51–52).

Lee, Lim & Ng (1997), Anse & Ilham (2018) och Ningsih, Soetjipto & Sumarmi (2017) är de tre studier i vår kunskapsöversikt som har använt sig av kvalitativ metod i sin forskning, som

innebär att forskarna vill beskriva ett fenomen snarare än att mäta statistiska data. I dessa tre kvalitativa studier har man använt sig av intervju och observation som metod för att samla in data angående elevernas uppfattning av kooperativt arbete. Anse & Ilham (2018) och Ningsih, Soetjipto & Sumarmi (2017) gör båda aktionsforskning, vilket är en kvalitativ strategi då den vanligtvis innefattar intervju och observationer (Denscombe 2014).

I samtliga artiklar har man valt att studera olika kooperativa strukturer. Exempel på dessa strukturer är Huvuden ihop, Pussel, Lär varandra, EPA, Skicka ett problem, Runt bordet samt Turas om.

4.1.4 Studiernas urval

Majoriteten av våra valda artiklar har gjort sina studier på elever från låg- och mellanstadiet. Ett undantag är dock artikeln av Ningsih, Soetjipto & Sumarmi (2017) som utförde sin studie på högstadiet, i en årskurs åtta. Anse & Ilham (2018), Korkmaz Toklucu & Tay (2016), Lampe, Rooze & Tallent Runnels (1996), och Gökçe Erbil & Kocabaş (2020) genomförde sina studier i en årskurs fyra. Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) gjorde sina studier på tredjeklassare och Lee, Lim & Ng (1997) samt Herpratiwi et al. (2018) gjorde sin studie i en årskurs fem.

Vissa av artiklarna anger hur många flickor respektive pojkar som deltar i de olika grupperna, i samtliga av dessa fall så är fördelningen mellan könen relativt lika. Till exempel i studien gjord av Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) gör de sin studie på klasser i årskurs 3 där det i experimentgruppen deltar 16 flickor och 18 pojkar och i kontrollgruppen 16 flickor och 15 pojkar. I de flesta artiklarna nämns dock inte könsfördelningen alls, då det inte har något syfte för just dessa studier. De flesta av studierna beskriver inte vilken socioekonomisk standard det är på skolorna som undersöks i deras forskning, endast Lee, Lim & Ng (1997) beskriver att de gör sin studie på en låg-medelklass skola samt Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996) som skriver att de gör sin studie på en låg-socioekonomisk population.

I de kvantitativa studierna har man använt sig av elevgrupper mellan 35 - 110 personer, medan man i de kvalitativa studierna har genomfört sina studier på klasser med cirka 30–40 elever.

4.2 Kartläggning av studiernas resultat

I denna del kommer vi presentera de resultat som framkommit under arbetet med de artiklar vi valt ut till vår kunskapsöversikt. Den data vi analyserat har vi valt ut utifrån frågeställningarna om vad som kännetecknar forskning om kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena i årskurs F-6, vilka kunskapseffekter av kooperativa metoder som identifieras i forskningen, vilka sociala effekter av kooperativa metoder som identifieras i forskningen samt vilka utmaningar av kooperativa metoder som kan identifieras i forskningen.

4.2.1 Kooperativa metoders effekter på kunskapsinhämtning

I de två studierna som använt aktionsforskning som metod (Anse & Ilham 2018 och Ningsih Budi & Sumari 2017) kunde man se tillfredsställande resultat där elevernas läranderesultat i de samhällsorienterande ämnena ökade genom implementering av kooperativa strukturer i undervisningen.

I Anse och Ilhams (2018) aktionsstudie hade eleverna efter implementering av kooperativa arbetsmetoder nått ett högre inlärningsresultat. Forskarna uppmärksammar att deras forskningsresultat stämmer överens med tidigare forskning av bland annat Brusch (se Anse & Ilham 2018), som presenterar att elever är mer positiva till ämnet när de får arbeta kooperativt, samt en forskningsstudie av Hooper (se Anse & Ilham 2018) som hävdar att elever blir mer effektiva och att deras prestationer ökar. Med stöd i egen forskning och med hänvisning till tidigare forskning konstaterar Anse & Ilham (2018) att implementeringen av kooperativt lärande med stor sannolikhet kommer att förbättra elevernas lärande i samhällsorienterande ämnena i årskurs 4. Även i Ningsih Budi & Sumaris (2017) forskningsstudie framkommer det hur elevernas läranderesultat ökar mellan två cykler och utifrån de ökande resultaten drar forskarna en slutsats kring att kooperativa strukturer ökar elevernas läranderesultat. I samband med att elevernas läranderesultat ökade så kunde forskarna även urskilja hur elevernas olika förmågor, till exempel att våga samtala, lyssna till andra och föra diskussioner, utvecklades och förbättrades.

I de fem kvasiexperimentella studierna vars syfte bland annat var att undersöka om elevernas läranderesultat i de samhällsorienterande ämnena förändrades med kooperativt lärande (Korkmaz Toklucu & Tay 2016, Gökçe Erbil & Kocabas 2020 och Herpratiwi et al. 2018, Lee, Lim & Ng 1997 och Lampe, Rooze & Tallent-Runnels 1996) kunde man se hur samtliga studier pekar i samma riktning och uppvisar positiva effekter av kooperativa metoder.

I Herpratiwi et al. (2018) drogs slutsatsen att inlärningsresultaten i en årskurs fem förbättrades för eleverna efter att de undervisats med kooperativt lärande som metod. Dock kunde inte analysen avgöra om elevernas läranderesultat skulle förändras över tid. I forskningsstudien skriven av Korkmaz Toklucu & Tay (2016) kan man utifrån resultatet utläsa att bland annat kooperativt lärande är en inlärningsmetod som förbättrar elevernas inlärningsförmågor i samhällskunskapsämnet. I resultatet kunde man även se att de elever som undervisats med kooperativt lärande skapade ett bättre kunskapsminne kring den undervisningen de fått ta del av.

Gökçe Erbil & Kocabas (2020) presenterar ett resultat som visar på hur kooperativt lärande tillsammans med den flippade klassrumsmetoden leder till positiva ökningar och ett förbättrat resultat i elevernas kunskapsinläring i de samhällsorienterande ämnena. En kombination av två lärandemetoder, där kooperativt lärande är en av dem, har således visat sig göra att eleverna blir mer aktiva i sin egen inlärningsprocess. Detta då de blir aktivt delaktiga i gruppen och även för sin egen framgång i arbetet.

Forskningsstudien skriven av Lampe, Rooze Gene & Talent-Runnels (1996) presenterar ett resultat som visar att elever som undervisats i kooperativt lärande når goda och förbättrade resultat i samhällskunskap, jämfört med elever som undervisats med traditionella undervisningsmetoder. Forskarna tror att orsaken till detta kan vara att eleverna som arbetade

i kooperativt lärande fick agera och skapa interaktion med de övriga eleverna i gruppen och detta gjorde att eleverna blev fokuserade på uppgiftens mål och ville därmed prestera väl för att lyckas med uppgiften.

Lee, Lim & Ng (1997) gör en kvantitativ forskning som undersöker elevers uppfattningar om kooperativa metoder. Det konstaterades då att eleverna ansåg att det var lättare att lära genom kooperativt arbete än enskilda studier. Forskningen visar också att ett kooperativt arbetssätt gynnar elever i alla åldrar, i alla ämnen, i ett brett spektrum av uppgifter. Eleverna själva kunde återge att de föredrog ett kooperativt arbetssätt då de fick chansen att lyssna till andras idéer och förslag. De säger också att de kan diskutera sådant de inte själva kan, och genom andras ord, lära sig på ett roligt sätt samt att man kommer ihåg det man lär sig. Läraren i Lee, Lim & Ngs studie (1997) framhöll att kooperativt lärande hade varit ett bra och gynnsamt arbetssätt. De svagare eleverna fick stöd av de starkare och eleverna lärde sig bättre över lag. Genom att arbeta kooperativt, växte intresset för de samhällsorienterande ämnena och slutligen gjorde eleverna bra ifrån sig vid slutexaminationen. Hon säger också att eleverna ofta frågade efter att få jobba tillsammans i grupp

Sammanfattningsvis kan vi utifrån studiernas resultat se att kooperativt arbete i de samhällsorienterande ämnen bidrar till ökade läranderesultat bland eleverna. Dock kunde man inte se några långvariga effekter på elevernas läranderesultat. Utifrån resultaten i studierna kunde man även se att eleverna blev mer fokuserade på uppgifterna, fann undervisningen glädjefull samt skapade ett bättre kunskapsminne.

4.2.2 Sociala effekter av kooperativa metoder

Tre av studierna som undersöker sociala effekter av kooperativt lärande, använder sig av ett för- och eftertest i sina kvasiexperimentella studier. Gökçe Erbil & Kocabaş (2018) genomför testerna för att mäta om elevernas inställning till demokrati förändrades efter att ha implementerat kooperativt lärande i ämnet livskunskap. Resultatet visade att skillnaderna mellan experimentgruppen och kontrollgruppen i förtestet var minimala. Dock kunde de urskilja skillnader i efter-testet och kunde då se att experimentgruppen som undervisats med kooperativt lärande, visade sig ha höjt sin närvaro och inställning till undervisningen på ett positivt sätt. Dessutom hade det skett en positiv förändring angående elevernas inställning till demokrati. Lee, Lim & Ng (1997) och Lampe, Rooze & Tallent-Runnels (1996) studerar om kooperativt lärande i undervisningen skulle göra någon skillnad på elevernas självkänsla. Utifrån ett för- och eftertest som gjordes för att kunna studera skillnaderna testerna emellan, kunde inte forskarna i någon av studierna dra någon slutsats om att det kooperativa lärandet bidrog med någon förändring av elevernas självkänsla. Dock skriver forskarna i båda forskningsstudierna att detta inte prövades under tillräckligt lång tid och att det krävs mer forskning kring detta för att faktiskt kunna se om kooperativt lärande kan påverka elevernas självkänsla. Lee, Lim & Ng (1997) skriver att det också kan bero på att kooperativt lärande testades i de samhällsorienterande ämnena, som i den testade skolan inte är ett examinerande ämne.

Två av forskningsstudierna (Lee, Lim och Ng 1997 och Gökçe Erbil & Kocabaş 2018) presenterar i sina studier hur elevernas inställning till skolan och de samhällsorienterande ämnena blev mer positiv genom kooperativt lärande. Anledningar till att attityderna till detta förändrades var att eleverna i experimentgruppen upplevde det enklare att lära genom kooperativt lärande. De uttryckte att det gav mer utrymme till diskussion och det gjorde att de

fick det lättare att diskutera med varandra och då ta del av den kunskap som framkom (Lee, Lim & Ng 1997). Samtidigt kunde man i kontrollgruppen se, där eleverna undervisats med traditionellt lärande, att eleverna visade sig vara mer tävlingsinriktade och aggressiva mot sina studiekamrater än eleverna i gruppen som undervisades med kooperativt lärande. Gökçe Erbil & Kocabas (2018) tror att en anledning till elevernas förbättrade inställning genom kooperativt lärande handlar om att eleverna i denna typ av inlärningsmetod blir ansvariga för sitt eget och gruppens lärande.

Tre av forskningsstudiernas resultat visar på att elevernas motivation till lärandet ökar genom kooperativt lärande. Gökçe Erbil & Kocabas (2020) har i sitt forskningsresultat sett att kooperativt lärande förbättrar elevernas motivation samt att det skett en förbättring av kompisrelationerna eleverna emellan. Ningsih, Soetjipto & Sumarmi (2017) presenterar även de att resultaten i deras forskningsstudie visar att kooperativa lärandeaktiviteter inverkar positivt på elevernas humör och motivation till skolarbetet. Även Herpratiwi et al. (2018) kunde se att elevernas motivation ökade efter att ha implementerat kooperativt lärande. Resultaten visade också ett positivt samband mellan elevernas nyfikenhet och deras uthållighet att utföra uppgiften.

Anse & Ilham (2018) skriver att eleverna, när de arbetade kooperativt, blev mer seriösa, mer aktiva och ställde fler frågor samt att de var villiga att avsluta det projekt de påbörjat. Dessutom hänvisar Anse & Ilham till forskning gjord av Kagan (se Anse & Ilham 2018), där han skriver att lägre presterande elever blir mer aktiva i klassen genom kooperativt lärande. Även hanteringen av klassen blev bättre, lärarens vägledning optimerades och genom att arbeta kooperativt så blev inte eleverna längre stillasittandes vid sina bänkar.

Sammanfattningsvis kunde man inte se att kooperativt lärande bidrog till några effekter för elevernas självkänsla på grund av att forskningen inte pågick under tillräckligt lång tid. Dock uttryckte eleverna att kooperativa arbetsmetoder ledde till att de fick lättare att lära, kompisrelationerna stärktes och motivationen för undervisningen i de samhällsorienterande ämnena ökade.

4.2.3 Utmaningar med kooperativa metoder

I endast två av våra åtta valda artiklar kunde vi förutom förändringar kring läranderesultat och sociala effekter även studera vilka utmaningar som fanns med kooperativa metoder. Vi anser att det är en viktig punkt att lyfta och därför har vi valt att sammanfatta dessa nedan, trots att få av studierna adresserar frågan om utmaningar.

I forskningsstudien skriven av Lee, Lim & Ng (1997) framkommer det att eleverna inte alltid är vana att jobba i grupp. De uttrycker att de ibland tycker att ljudnivån blir för hög och att det kan vara svårt att turas om. Även Anse & Ilham (2018) skriver att när man arbetar kooperativt så blir det rörligare och mer högljutt i klassrummet än vid traditionell undervisning. Kooperativt lärande har dock strukturer för hur man tränar sig i samarbetsfärdigheter och de underlättar därför i dessa situationer (Fohlin & Wilson 2018). I intervjuer gjorda av Lee, Lim & Ng (1997) berättade även eleverna att det ibland uppstod konflikter och meningsskillnader, vilket ledde till lättare bråk och oenigheter. Detta löste dock eleverna själva sinsemellan, antingen med att majoriteten vann, sten-sax-påse eller att man kompromissat och valde något mitt emellan förslagen som uppkommit.

Anse & Ilham (2018) skriver i sin forskningsstudie att för att arbeta med kooperativt lärande krävs mycket av läraren. Dels engagemang, dels förkunskaper om hur kooperativt lärande fungerar i praktiken. Läraren har alltid den viktigaste rollen och ska vara där som stöd och ta ansvar och hjälpa eleverna i deras samarbeten (Fohlin & Wilson 2018).

Sammanfattningsvis kunde vi dra en slutsats att det var få av forskningsstudierna som uppmärksammade denna aspekt och att det hade varit intressant att få se ytterligare forskning som uppmärksammar vilka utmaningar kooperativa metoder kan leda till. Som studierna lyfter så kunde man se hur ljudnivån i klassrummet ökade samt att det kunde uppstå konflikter mellan eleverna och därför är det som Anse & Ilham (2018) säger viktigt att läraren besitter förkunskaper om kooperativt lärande för att det ska vara ett fungerande arbetssätt i klassrummet.

4.3 Sammanfattning av resultatet

Utifrån forskningsstudierna kunde vi se att forskarnas gemensamma syfte är att studera och granska hur implementering av kooperativt lärande antingen kan påverka elevernas läranderesultat, självkänsla eller inställning till de samhällsorienterade ämnena. Samtliga av våra åtta valda studier har genomförts på elever i grundskolan från årskurs 3 - 6 med undantag från en årskurs 8. I de studier som nämner könsfördelningen kan vi se att antalet pojkar och flickor inte skiljer sig mycket åt och vi uppmärksammar att det är få av studierna som nämner vilken socioekonomisk standard det är på de deltagande skolorna. Forskningsstudierna har använt sig av både kvalitativa och kvantitativa metoder för att studera och besvara sina frågeställningar. Undersökningsgruppernas deltagarstorlek skiljer sig åt, beroende på om det genomförts en kvalitativ eller kvantitativ undersökning. I de kvantitativa studierna har man använt sig av elevgrupper mellan 35 - 110 personer, medan man i de kvalitativa studierna har genomfört sina studier på klasser med cirka 30–40 elever. Kvasiexperimentell design med för- och eftertest, aktionsforskning, intervju och uppskattningstest i form av enkät är de forskningsdesigner som våra åtta valda forskningsstudier har valt att använda för att studera och granska hur kooperativt lärande kan påverka olika effekter hos eleverna.

Sammanfattningsvis kan vi utifrån artiklarnas resultat utläsa att kooperativt lärande i de samhällsorienterade ämnena ger goda resultat på elevernas läranderesultat, motivation och inställning till skolan samt att eleverna var mindre tävlingsinriktade under sina lektioner. Däremot konstaterades inga effekter på elevernas självkänsla. Enligt forskarna själva kan detta bero på att studierna inte pågick under tillräckligt lång tid. I analysen av forskningsstudierna uppmärksammade några av forskarna även några utmaningar som kan uppkomma under arbetet med kooperativt lärande. Exempel på detta var ökade ljudnivåer och konflikter mellan eleverna.

5. DISKUSSION

I följande kapitel diskuterar vi vilka styrkor och svagheter som vi ser inom vårt valda forskningsområde. Därefter kommer en metoddiskussion och slutligen diskuteras forskningens relevans för läraryrket och ges förslag till vidare forskning.

5.1 Styrkor och svagheter i forskningen

Det vi kan konstatera utifrån forskningsstudierna som vi tagit del av är att det finns en variation i de metoder som forskarna valt att använda sig av. Några av forskningsstudierna utgår från kvalitativ metod och några från kvantitativ metod. Detta visar på att forskningsfältet går att undersöka med olika metoder, beroende på vilka forskningsfrågor och perspektiv som fokuseras.

En styrka som vi kan urskilja är bredden i forskningsfältet, då våra valda artiklar till kunskapsöversikten kommer från olika delar av världen och visar då att kooperativt lärande inte enbart fungerar i till exempel Europa eller Asien, utan visar på ett övergripande geografiskt perspektiv. Ytterligare en styrka i forskningen är att studierna visar att kooperativt lärande fungerar i flera skolämnen, utöver de samhällsorienterande ämnena.

Något som kan ses som en svaghet i studierna, är att vissa av artiklarna är gjorda under mitten av 90-talet och kanske därför upplevs som mindre relevanta. Vi valde dock att inkludera några från denna tid, eftersom det fanns begränsat med ny forskning kring kooperativt lärande i samhällsorienterande ämnen. Bristen på nyare forskning kan ses som en svaghet inom forskningsfältet.

Två av forskningsartiklarna använder sig av aktionsforskning som metod för sin studie. Att använda sig av aktionsforskning i sin forskningsstudie kan ses som en begränsning. Som forskare i aktionsforskning innebär att du troligtvis har ett eget intresse för kommande resultat i forskningen och kan då ha svårt att vara opartisk, vilket kan påverka validiteten i studien (Denscome 2018). Aktionsforskning handlar också om att forskaren vill lösa de problem som deltagarna ställs inför vilket kan ses som en fördel, då forskarens mål i detta fall blir att lösa ett problem som tidigare forskning inte tidigare har lyckats lösa (Denscome 2018).

I sökprocessen blev det tydligt att det inte finns så mycket forskning som är gjord på vare sig svenska eller globala skolor kopplat till kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena. Däremot hittade vi forskning från både Sverige och globalt som enbart handlar om kooperativt lärande som inte är kopplade till något specifikt ämne.

Ytterligare en svaghet som vi uppmärksammar i artiklarna är att samtliga är gjorda under en period mellan 2 och 12 månader och därför endast får fram ett kortvarigt resultat. Ingen av artiklarna undersöker vad det finns för långvarig påverkan på elevernas lärande. Det hade varit intressant att se om resultatet kvarstod även efter en längre tid. En sista svaghet vi observerar i studierna är att få av dem särskilt belyser några eventuella negativa aspekter. Exempelvis hade detta kunnat vara att kooperativt lärande gjorde att klassen blev högljudd och därför ledde till ett sämre klassrumsklimat.

5.2 Metoddiskussion

Under arbetet med vår kunskapsöversikt ansåg vi att det var svårt att översätta några av de svenska begreppen direkt till engelska. Exempel på dessa var *samhällsorienterande ämnen* och *skolämnet historia*. Detta gjorde att vi till en början fick fram resultat som inte var relevanta för vår kunskapsöversikt. Men när vi väl hittat begrepp som vi tyckte stämde bra överens med det vi ville söka på, så valde vi att hålla oss till dessa begrepp. Det vi hade kunnat göra annorlunda var att undersöka begreppen djupare för att se om det fanns ytterligare begrepp som på engelska skulle motsvara våra svenska sökord.

Något som vi hade velat göra annorlunda i våra sökningar, skulle vara att använda oss av artiklar skrivna från 2010-talet och framåt, för att få ett mer tidsrelevant resultat. Men på grund av att det inte gick att finna så mycket forskning kring kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena utifrån våra urvalskriterier, valde vi att även inkludera artiklar från tidigare år.

Våra tydliga urvalskriterier bidrog till att vi kunde finna flera intressanta artiklar under samma sökning, vilket bidrog till en hög validitet (Eriksson-Barajas, Forsberg och Wengström 2013). De urvalskriterier som vi valt ut kan ha gjort att vi gått miste om relevant forskning inom ämnet, på grund av att artiklar som eventuellt inte var kostnadsfria eller ej fanns tillgängliga genom vår högskola automatiskt sorterades bort. Initialt ansåg vi det svårt att hitta relevanta artiklar. Vi tyckte att artiklarna passade vår kunskapsöversikt, men när vi djupläste dem insåg vi att artiklarna trots våra urvalskriterier, ej levde upp till våra krav. Därför bytte vi ut några av artiklarna under arbetets gång. Eftersom detta är den första kunskapsöversikten vi skriver så finns det en risk att vi kan ha missat relevant forskning som hade kunna gett översikten ett annat resultat.

Något vi tar med oss till en eventuellt andra gång vi ska skriva en kunskapsöversikt, är att vi redan från start kommer att analysera alla artiklar tillsammans, då vi anser att det skulle ge oss båda en större inblick i artiklarnas innehåll. Denna gång valde vi att djupläsa fyra artiklar var och sedan diskutera innehållet, vilket har lett till att vi blev mer insatta i olika artiklar.

En styrka i vår kunskapsöversikt var att vi valde ett ämne vi båda är intresserade av och som vi stött på både ute i verksamheten och i vår kurslitteratur under utbildningen. Trots svårigheter att finna artiklar lyckades vi hitta intressanta och relevanta forskningsstudier inom ämnet. Vi båda fann de valda artiklarna intressanta, vilket gjorde att de blev lättare att förstå och läsa. Vi båda arbetar på liknande sätt vad det gäller tid och intresse, därför har vi båda två varit lika engagerade i skrivandet samt i sökandet efter bra och givande artiklar. Vi ser också en styrka i att vi har valt artiklar där några har använt sig av kvalitativ metod, medan andra har använt en kvantitativ metod. Genom detta visar vi på den metodologiska bredd som finns på forskningsfältet, där såväl kvalitativa som kvantitativa metoder är vanligt förekommande. Ytterligare en faktor som vi ser som en styrka är att vi valt artiklar från flera delar av världen och att man då kan se att kooperativt lärande fungerar internationellt.

Ytterligare en anledning till att vi valde att skriva om just kooperativt lärande kopplat till den samhällsorienterande undervisningen, var på grund av att vi upplevde att det inte fanns så mycket forskning om just det specifika ämnet. Därför blev det väldigt intressant, men också

arbetsamt att leta och hitta guldkornen bland alla artiklar. Vi hade en tanke om att inkludera forskning av Robert. E. Slavin i vår kunskapsöversikt men insåg snabbt att hans artiklar blev exkluderade utifrån våra sökkriterier, då hans artiklar enbart fokuserar på kooperativt lärande utan att inkludera de samhällsorienterande ämnena. Hade vi däremot skrivit om kooperativt lärande i samtliga ämnen, hade han varit en självklarhet att ha med som författare till minst en av artiklarna.

5.3 Slutsats och implikationer för vår yrkesutövning

I majoritet av våra valda studier kan vi se att forskarna kommit fram till att kooperativt lärande är en positiv och gynnsam arbetsmetod i den samhällsorienterande undervisningen. Det som framkom i artiklarna var att man kunde se ett positivt resultat på elevernas lärande, inställning gentemot skolan samt deras motivation. Anse & Ilham (2018) påpekar dock i sin studie att kooperativt lärande kräver mycket av lärare, dels förkunskaper om kooperativt lärande, dels engagemang och tid. Därför bör skolan se till att lärarna får denna kunskap och möjliggöra för lärare att undervisa med metoden kooperativt lärande exempelvis genom kompetensutveckling. Dock skriver Fohlin, Moerkerken, Westman & Wilson (2017) att om man arbetar tydligt med kooperativa metoder och får det att bli ett etablerat arbetssätt, kommer det bidra till att lärarens tid hos varje enskild individ förkortas och eleverna lär sig att de kan ta hjälp av varandra när de stöter på olika utmaningar i undervisningen.

Skolverket (2019) skriver i den svenska läroplanen för grundskolan att eleverna ska inkluderas i en undervisning som ger dem rika möjligheter till samtal, vara levande och ge trygghet och vilja att lära. Genom att skolorna arbetar mer med kooperativt lärande i sin undervisning kommer det att bidra till just dessa punkter, då arbetsmetoden gör att eleverna får möjlighet att bygga relationer och bli trygga med varandra genom samtal och stöttning (Fohlin & Wilson 2018).

Slutligen kan vi utifrån resultatet av de artiklar vi valt, se att kooperativt lärande är en bra undervisningsmetod, som gynnar elevernas inlärningsförmåga, kunskapsminne, samt en ökad motivation. Trots detta har vi både sett och läst att många lärare undervisar traditionellt. Vi tror därför att inför vår framtida yrkesroll, är det viktigt att ta till sig forskningsresultaten och att våga implementera kooperativt lärande i sitt klassrum. Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström (2013) skriver att kunskap är en färskvara och därför bör vi som framtida lärare hålla oss à jour med forskning, för att hela tiden undervisa med metoder som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

5.4 Förslag till vidare forskning

Efter att ha genomfört vår kunskapsöversikt inser vi att det saknas forskning inom det ämne vi valt. Lee, Lim & Ng (1997) påpekar att det behövs mer forskning på just grundskoleelever och hoppas att eleverna i framtiden blir mer undervisade med kooperativt lärande, i flera olika ämnen, för att se vilka specifika effekter som kan utvecklas. Vår förhoppning är att forskning kring kooperativt lärande i de samhällsorienterande ämnena kommer utvecklas och växa sig större, eftersom forskningsresultaten visar att kooperativa metoder bidrar till förbättrade studieresultat, gemenskap, ökad motivation och förbättrade attityder hos eleverna. Vi hoppas även att det ska genomföras mer svensk forskning inom ämnet, då vi tydligt kan se hur

Skolverket (2019) betonar vikten av att skolan ska arbeta med att eleverna ska lära mer tillsammans med andra genom organiserad undervisning redan från förskoleklass.

Då större delen av de forskningsstudier som vi valt att arbeta med har använt sig av kvantitativa metoder, ser vi att forskningen skulle kunna använda sig av andra forskningsdesigner vid vidare forskning inom fältet. Det hade varit forskningsmässigt intressant att undervisa med kooperativa metoder och sedan intervjua deltagarna för att få höra deras personliga åsikt om arbetsmetoden. Herpratiwi et al. (2018) anser också att det är nödvändigt att utveckla ytterligare forskning, särskilt med frågeformulär som kan används för att mäta elevers motivation.

Slutligen framhåller vi ännu en gång på hur forskning inom de samhällsorienterande ämnena kopplat till kooperativa metoder behöver belysas och undersökas i högre grad, för att kunna bidra till forskning och bli ett givande arbetssätt för framtida lärare.

REFERENSER

Anse, L & Ilham, M. (2018). The Implementation of Cooperative Learning (Numbered Head Together) to Boost Students' Learning Outcome in Social Studies Subject. *IOP conference series. Earth and environmental science*, 2018-07-01, Vol.175 (1), p.12147

DOI: [10.1088/1755-1315/175/1/012147](https://doi.org/10.1088/1755-1315/175/1/012147) [2022-04-04]

Brinkkjær, U & Høyen, M. (2020). *Vetenskapsteori för lärarstudenter*. 2. uppl., Lund: Studentlitteratur

Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide: For small-scale social research projects*. Berkshire: Open University Press.

Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4. uppl., Lund: Studentlitteratur

Eriksson Barajas, K., Forsberg, C. & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. 1 uppl., Stockholm: Natur & Kultur

Fohlin, N., Moerkerken, A., Westman, L. & Wilson, J. (2017). *Grundbok i kooperativt lärande: vägen till det samarbetande klassrummet*. Lund: Studentlitteratur

Fohlin, N. & Wilson, J. (2018). *Kooperativt lärande i praktiken: handbok för lärare i grundskolan*. 1. uppl., Lund: Studentlitteratur AB

Gökçe Erbil, D. & Kocabaş, A. (2018) Cooperative Learning as a Democratic Learning Method. *Journal of Research in Childhood Education*, 32:1, 81-93.

DOI: <https://doi-org.lib.costello.pub.hb.se/10.1080/02568543.2017.1385548> [2022-04-10]

Gökçe Erbil, D. & Kocabaş, A. (2020) Flipping the 4th grade social studies course in a cooperative way: Effects on academic achievement and motivation. *Studies in Educational Evaluation*. Vol.66, September 2020, 100878.

DOI: <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2020.100878> [2022-04-23]

Herpratiwi, Darsono, Sasmiati & Pujiyatli. (2018) Cooperative Learning and Learning Achievement in Social Science Subjects for Sociable Students. *Eurasian Journal of Educational Research*, n75 p81-98 2018. [2022-04-12]

Isaksson, C. (red.) (2012). *Grundskolan 50 år: från folkskola till folkets skola*. Stockholm: Ekerlids förlag

Kagan, S. & Stenley, J. (2017). *Kooperativt lärande: samarbetsstrukturer för elevaktiv undervisning*. 1. uppl., Lund: Studentlitteratur

Korkmaz Toklucu, S. & Tay, B. (2016). The effect of cooperative learning method and systematic teaching on students' achievement and retention of knowledge in social studies lesson. *Eurasian Journal of Educational Research*, nr. 66, ss. 315–334.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1149023.pdf> [2022-04-14]

Lampe, J. R., Rooze, G. E. & Tallent-Runnels, M. (1996). Effects of Cooperative Learning among Hispanic Students in Elementary Social Studies. *The Journal of Educational Research*, 89(3), 187–191.
DOI: <https://www.jstor.org/stable/27542029> [2022-04-14]

Lee, C. K-E. Lim, T-K. & Ng, M (1997) Affective Outcomes of Cooperative Learning in Social Studies. *Asia Pacific journal of education*, 1997-01-01, Vol.17 (1), p.67-75 DOI: [10.1080/02188799708547744](https://doi.org/10.1080/02188799708547744) [2022-04-06]

Ningsih, Soetjipto, B. E., & Sumarmi. (2017). Improving the Students' Activity and Learning Outcomes on Social Sciences Subject Using Round Table and Rally Coach of Cooperative Learning Model. *Journal of Education and Practice*, 8(11), 30–37.
DOI: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1139772.pdf> [2022-04-12]

Säljö, R. (2020). Den lärande människan - teoretiska traditioner. I Lundgren, Ulf P., Säljö, R & Liberg, C (red.) *Lärande, skola, bildning*. 5 uppl., Stockholm: Natur & Kultur, ss. 225 – 286

Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: reviderad 2019*. Stockholm: Skolverket. <https://www.skolverket.se/getFile?file=4206> [2022-03-27].

Slavin, R. E. (2012). *Cooperative Learning: Making Groupwork Work* [video].
<https://www.youtube.com/watch?v=agTGdOZ6PsE&t=960s> [2022-04-26]

HÖGSKOLAN I BORÅS

Besöksadress: Allégatan 1 · Postadress: 501 90 Borås · Tfn: 033-435 40 00 · E-post: registrator@hb.se · Webb: www.hb.se